

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvoršču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge de-**
žele i. **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (Inserate)** se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 117.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 27. maja 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Ne bodimo samo defenzivni!

Odkar je na Kranjskem zavladala v deželi klerikalna stranka, nam prinaša vsak dan poročila, da si ta ali drugi mož, ki je bil doslej na glasu »liberalca«, pripravlja pot v klerikalni tabor. Nekateri store to naenkrat brez pomislekov in ozirov na javnost, pri drugih traja zopet ta proces »prerojenja in izpreobrnitve« nekoliko dalje, dokler po raznih poskusih in ovinkih srečno ne prispejo do cilja svojega hrepenenja. Ni to nikak nov pojav v življenju narodov in v življenju in razvoju političnih strank, saj ni nič bolj naravnega, ko da razni neznačajni štreberji, kruhoborci in duševni ter moralni slabiči hrepenijo biti vedno le tam, kjer je večina, kjer se vlada. Duhovščina in oni še redki posvetni inteligenti, ki so se prodali duhovnikom, so znali izrabiti vsa sredstva, ki so na razpolago cerkvi, da ž njimi strašijo in begajo nepoučene ljudi ter jih v najraznejših oblikah organizirajo za svoje slepe sužnje in hlapce, da se zadovoljijo s »svetimi« gesli in programi ter pokorno branijo nemoralnost svojih katoliških voditeljev in besnijo proti vsemu, kakor se jim zaukaže. Tako je močno vzrastla klerikalna stranka in ponekod že skoro tudi absolutno zavladala. Ni si nam treba tega prav nič prikrivati.

Za nas po postaja vprašanje, kako urediti naše delo, da ohranimo kmečko kakor meščansko inteligenco, da utrdimo v njej moč napredne misli, da se ubrani rimskega nasilja, da je ne zastrupi klerikalizem po svojih inkvizitorjih.

Moč nasprotnikov leži v organizaciji, zasnovani na laži in hinavstvu voditeljev in na nevednosti ljudstva, ki jim slepo veruje, deloma pa po svoji naravni in privzgojeni konservativnosti pripuščajo, da odločajo in gospodarijo drugi nad njim, četudi v njegovo škodo. Sila napredne misli pa leži v organizaciji, ki ne potrebuje laži, ker je sezidana na resnici in poštenju, in naloga njena je, učiti in širiti v narodu resnico, usposabljanje narodove moči za boj, za napredek in konkurenco s sosedi. Vsako stremenje in delo za lepše in boljše življenje narodovo zahteva truda, terja žrtev, zgodovina nam kaže, da se velike reforme ne izvršijo brez bolečin.

Nasproti tako brezobzirnemu in agresivnemu sovražniku se ne smemo in ne moremo bojevati samo defenzivno. Treba nam agresivnosti in doslednega obračuna na celi črti z onimi ljudmi, ki stoje danes »nad strankami«, so v svojih dušah stari konservativci, v javnem življenju z malimi izjemami lenuhi in klerikalizmu nasprotni le v toliko, kolikor oškoduje njihove pisarne. Tudi se ne moremo ozirati na

tisto običajno miroljubno čakanje in posredovanje, ki je lastnost nekaterih po naturi premiroljubnih naših ljudi po deželi, ki se potem, ko so klerikalci svoje storili, zgražajo nad klerikalno nepoštenostjo in neznačajnostjo, kar klerikalcev prav nič ne moti, da bi drugič ne storili iste lumparije, nam in naši stranki pa tudi nič ne koristi tako spoznavanje in taktiki nauki. Kdor ni slep političen otrok, ta je s tem pridobivanjem breznarodnih klerikalcev za skupno narodno delo že davno obračunal. Klerikalci bodo že po svoje narodni nič manj in nič bolj kolikor pač potrebujejo ta narodni plašč, da ž njim zakrivajo svoje načelno, v bistvu njihove stranke utemeljeno protinardno delo. Poglejmo samo, kako se to potrjuje v njih početju! Pred nekaterimi meseci so začeli ti ljudje divjo gonjo proti Ciril-Metodovi družbi, tej strogo narodno-obrambni organizaciji. Boj do umčenja so ji napovedali tisti ljudje, ki niso za CM družbo nikdar ničesar storili in so jo od tistega časa, odkar je rodila moderna klerikalna šola po semeniških svoje sadove, tudi dosledno zanemarjali, da si je bilo vodstvo v njihovih rokah. Ne morejo se danes izgovarjati klerikalci, da se ni čutila potreba; hudo se je občutila, in danes se malomarnost in krivda in narod. grehi teh ljudi kruto maščujejo nad nami. Ker pa je ljudska narodna zavest že tudi v Slovencih precej vzbujena, so bili tudi klerikalci v hudih stiskah, ko so brez vzroka napovedali boj Ciril-Metodovi družbi. Njihovi somišljeniki so se zgražali nad takim početjem. Da se jih pomiri in da se objednem pridobi novih denarnih virov za strankarsko časopisje, za strankarska društva in agitačni fond, so klerikalni vodje ustanovili »Slovensko Stražo«, ki bo branila »vero, narod in Avstrijo«. In ravnotako je moralo priti in nič drugače!

Program klerikalne breznarodne stranke je zahteval boj proti narodni instituciji C M D, ki vrši danes ogromno delo, interes njihove stranke pa je konsekvantno potreboval najnovejšega narodnega plašča »Slov. Straže« v pomirjenje svojih še ne dovolj klerikalno izšolanih, torej še narodnih somišljenikov in v utrjenje praznih strankinih blagajn. Tako klerikalci! Mi pa žrtvujemo ogromne denarje in delamo z vsemi silami za narodno, kulturno in gospodarsko okrepitev naroda ter se v svesti si poštenega dela, ponižno branimo in zagovarjamo pred klerikalnimi lopovi, ki žrejo na narodnem telesu po naši krivdi. Vse navedeno nas vodi do boja, doslednega in neustrašenega, proti klerikalizmu. Stranka se je v hudih bojih minulih let notranje konsolidirala in poglobila; zmogljivejša je danes za boj ko kedaj poprej. Zatorej naprej!

Politična kronika.

NOVICE IZ PARLAMENTA.

Proračunski odsek

Je v sredo nadaljeval debato o proračunu železniškega ministerstva. Povdarjali smo že večkrat, da je slabo gospodarstvo pri upravi naših državnih železnic eden izmed glavnih krivcev za rakovo pot drž. financ. V avstr. drž. železnicah je naloženega kapitala nad 5 milijard; štiriodstotne obresti znašajo nad 236 milj. kron in vkljub prometnemu dobičku v znesku 169 milj. kron mora še vedno država za lansko leto doplačati 67 milj. kron. Pokritje tega deficita bode delalo proračunskemu odseku težke skrbi. Vrh tega je večina avstr. narodov nezadovoljna z upravo drž. železnic ne le iz gospodarskih temveč tudi iz narodnih ozirov. V sredo je v tem oziru bral vladi imenom Čehov dr. Kramár hude levite; Maštalka je grajal napačne reorganizacijske načrte železniškega ministerstva. Govoril je tudi minister Wrba, ki je pa navajal le različne številke in se popolnoma izognil odgovoru na vse, zlasti na češke napade.

Finančni odsek

Je dal vladi nezaupnico s tem, da se niti ne ukvarja z njenimi davčnimi načrti, temveč je izvolil pododbor, ki se ukvarja z Urbanovimi nasveti in načrti novih davkov. Zadnje tedne se je že nekolikokrat dogodilo, da so odseki zavrnili vladne predloge.

K položaju.

Delo napreduje v proračunskem odseku zelo počasi. Vlada se že boji, da bi ne bila zbornica gotova s proračunom do konca junija. Zato se bode vršila odslej na teden le po ena seja plenuma in zbornica bode zborovala do 14. julija. Zadnje dneve poletnega zasedanja misli vlada spraviti na posvetovanje in sklepanje povišanje dohodarine, zvišanje davka na žganje, davek na tantijeme, dividende in viro v steklenicah. Vlada je celo tako optimistična, da misli še poleg tega na rešitev predloge glede italj. pravne fakultete.

Sporazumne konference

so se po poročilu »Nemško-češke koresp.« znova odložile in se bodo najbrž vršile še le junija meseca, ko se vrne ministerski predsednik Bienerth s potovanja v Bosno, kamor bode spremljal cesarja.

Reciprociteta izpitov na zagrebškem vseučilišču.

V sredo dopoldne so sprejeli posl. dr. Laginja. Spinčič in Tresič-Pavičič deputacijo hrv. akademikov na avstr. vseučiliščih, katera je poslance napro-

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

Ceški spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

»Že sedaj domov?« je vprašal gospod svetnik. »Ali se nikjer ne ustavite, da bi mogli dokončati partije, ko smo tako razigrani?«

Gospod svetnik ni imel rodbine in bilo je zanj prezigodaj, da bi šel domov.

In ko je imel mojster Kondelik voz, se mu je vrnila dobra volja.

»Dobro, gospod svetnik! Kaj pa pravite Mihulku? Imamo tako in tako isto pot — oče Vejvara tudi pride za nami! No, Vejvarka, spodbudite strička!«

Ni bilo treba spodbujati. Stric Vejvara se je dobro počutil v novi družbi — in njegova žena tudi. Zmenili so se, da pridejo za Kondelikovimi — in ako ne bo voza, no — pa pojdejo peš. Sicer pa je oče Janoušek trdil, da imajo tu izvoščiki v nedeljo »veksel«, da pojdejo vsi kakor iz svatbe.

S Kondelikovimi se je družba le kratko poslovila. Saj se je razumelo samo ob sebi, da se novo znanje ne more kar tako hitro končati — pri Mahuliku pridejo zopet vkup. Gospod Kondelik je tudi popolno zadacani praški hmelj.

Vsi štirje so se stlačili v kočijo, kočijaž je porabil vso svojo zgovornost, da bi se konj zganil — par krepkih priimkov že, konja je bilo štam in je potegnil. Vejvara in gospa Kondelikova sta zahvalila natiroma Boga, da se je stvar tako srečno končala.

Kočija se je stresala in drdrala in izletnike so že pozdravljala Vyšehradka vrata, ko je naglo na stra-

ni, kjer je sedel gospod Kondelik, nekaj zahreščalo, počilo, kočija se je nagnila, še malo zadržala — in se vstavila. Na kozlu se je oglasila strašna kletev, oje je zaječalo, vratica so se odprla in zaslišal se je kočijažev glas kakor pila:

»Prosim — naj zlezejo ven! Zlomilo se je kolo!«
»Za božjo voljo!« se je izvil gospej Kondelikovi iz grla.

Vejvara je okamenel. V tem trenutku se ga je polastila babjeverna tesnoba, da ga neka strašna usoda zasleduje pri vsakem koraku in da mu pripravljajo nezgode. Poslednja njegova misel je bila, da se ne bi bilo to zgodilo, da ne bi sedel tu, da bi se Kondelikovi srečno pripeljali v Prago. In morda bi sploh ne mislil več — toda v tem trenutku ga je prišla Pepica za roko in mu je močno stisnila desnico, kakor bi prosila pomoči. Toda predno je mogel kaj spregovoriti ali napraviti, se je oglasil mojster obupno:

»Jaz sem vedel, da nas čaka nesreča! Vejvara — temule pravite vi jubilej in meni...«

Ni dokončal. Komaj se je zganil, se je kočija obrnila skoraj na bok in mojster se je zvalil naravnost v sneg.

S čudovito hitrostjo je bil zopet na nogah in ko je Vejvara pomagal damama iz voza, je grmel Kondelik kočijažu:

»Kako posodo pa imate, človeče! Kako si upate iti od doma s tako podrtijo! Tole naznamim — tega ne pustim kar tako —«

Izvošček je dvigal kočijo in je ravno tako jezno odgovoril mojstru in premeril z očmi njegovo osebnost:

»Tisoč ljudi sem že prepeljal — toda ravno pod njimi se je to zlomilo, tukajle — na ti strani. In ni čuda, to je vendar peza! In to je kočija, pane, to ni tramvaj, pane!«

No, najgrši kos pota so imeli za seboj; mati in hči sta stresli z očeta sneg, Vejvara je plačeval voznika, ki so ga ostavili usodi — in čez pol ure so se oddahnili pri Mahuliku v Myslikovi ulici.

Pepica se je sedaj celi nezgodi smejala — toda potihoma, da bi oče ne opazil, in Vejvara s tem osrčen, je dobil zopet pogum in se ni prav nič bal moštrovih opazk, katerim gotovo ne uide.

Le dober zajec je spravil mojstra v boljšo voljo. Seveda, popolnoma molčati ni mogel. Ko si je po večerji prižgal viržinko, je planil na Vejvaro:

»Ko bodele nekoč hodili sami, Vejvara, z ženo, in ne bo poleg nobenega razumnega človeka, vi se še pobijete! In ko se vam bo to primerilo, spomnite se name, da sem vam to prerokoval.«

»Bodi zadovoljen, stari, da se je vse tako srečno končalo«, ga je mirila gospa Kondelikova.

»Zadovoljen, zadovoljen!« je ponavljal mojster. Vedno moram biti zadovoljen, dokler me kje ne ubijete ali utopite! In to mi napravite, ljudje, to mi napravite! Že vidim, že vidim!«

Mojster bi se bil morda še dalje jezil, toda tu so se odprla vrata in v gostilno se je vsula ostala družba iz Liške, najveselejše volje.

Ko so se vsi utaborili, ni dalo gospodu Kondeliku, da ne bi sam pripovedoval o dogodku pred Vyšehradskimi vrati in slikal z najbolj živimi barvami grozno prigodbo, »kako se je kočija z njimi razsula.«

Dekletci mojstra strugarja sta začeli čebliati kakor dve jarici in žal jima je bilo, da nista sedeli sami v usodnem vozu.

»Da bi se nam tako Vejvara ubil«, je pripomnil gospod svetnik Vonasek, »sedaj ko bo ravno kar avanziral!«

Gospa Kondelikova je sunila hčerko s komolcem in Pepica je od veselja zardela. Res, imenitno se je obnesel njen prvi jubilej!

Dalje sledi.

sila, naj bi se zavzeli za reciprociteto izpitov na zagrebškem vseučilišču. Dr. Luginja je odgovoril, da Jugoslavlani z ozirom na današnje politične razmere nikakor ne morejo dovoliti, da bi postal Trst sedež italijanskih fakultet; ali v kljub temu bo to težko zabraniti. Kar pa se tiče reciprocitete, se je zavzel Savez južnih Slavena iz decembra 1909 za to, da vedno pri avstrijski vladi, vendar pa vseučilišni rektorji in deželne oblasti niso doslej še podali svojih tozadevnih izjav. Dr. Luginja je pozval dijaštvo, naj se ne veže ne z nemškimi ne z italijanskimi tovariši temveč naj počaka, kako bodo odločili Nemci in Italijani glede sedeža italijanskih fakultet. Hrvatski poslanci bodo storili vse, da dosežejo reciprociteto.

NOVE POLITIČNE FORMACIJE V DALMACIJI.

Danes je v Dalmaciji še vladajoča stranka takozvana »hrvatska stranka prava«, ki je starčevićanska. Že nekoliko let pa gospodarsko in politično z velikim uspehom nastopa »hrv. ljudska napredna stranka« pod vodstvom dr. Smolaka. Vsled kurza iz Dunaja pa je zadnji čas začela dvigati glavo črna internacionala, klerikalna krščansko-socialna stranka. Vladajoča »h. s. p.« uvideva nevarnost, ki preti narodu od črne internacionala, nevarnost za kulturo in napredek naroda, zato je uporabila priliko bližajoče se dopolnilne državnozborske volitve v Splitu, da se približa mladi napredni stranki. Znano je, da je slednja za to volitev že postavila kandidata v osebi svojega vodja dr. Smolaka. »H. s. p.« je ponudila napredni stranki kompromis in tozadevna pogajanja med obojestranskimi organizacijami so vedla do tega, da se ne sklene le kompromis za volitve, ampak tajna koalicija obeh strank proti črni internacionali. Zato »h. s. p.« pri predstojećih volitvah ne postavi protikandidata dr. Smolaki, in obe stranki izvolita medstrankarski odbor, ki ima nalogo vzdržati trajne stike med obojestranskimi strankarskimi formacijama in skupno pretresovati in reševati vsa važna politična in dnevna vprašanja. S tem je na eni strani izvolitev odličnega in razumnega naprednega politika dr. Smolaka zagotovljena ter pridobi ž njim naša jugoslovanska delegacija izvrstno moč, na drugi strani pa je krepko zastavljena pot prodiranju klerikalizma v Dalmaciji.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Veliko kmetijsko razstavo mislijo prirediti Srbi po poročilu »Dnevnega lista« l. 1912 v Belemgradu. Ako se doseže potreben sporazum, se razširi razstava v vseslovansko.

Balkanske zadeve. Krečansko vprašanje postaja čedalje bolj opasno. Krečanska začasna vlada je začela glasom sklepa narodne skupščine oboroževati Krečane. Tudi namerava vlada poslati odposlanstvo 10 odličnih rojakov v Evropo, da poučijo ministerstva, politike in časnike v zadevah na Kreti, ki se ne dajo več spremeniti. Krečanska vlada namerava pretrgati vse zveze s Turčijo in odpraviti vse grbe in sploh vse znake turške oblasti nad Kreto. Dosedanja krečanska banka se spremeni v podružnico grške narodne banke. — Glede Krečanov se sedaj vrše pogajanja med Turčijo in krečanskimi obrambnimi velesilami, ki se bodo najbrže končala s tem, da dobi Kreta dalekosežno autonomijo. — Iz Carigrada prihaja vest, da se mislita bivši in sedanjí sultan tako pomiriti, da gre Abdul Hamid na Francosko, kjer bi preživel še ostali del svojega življenja; po njegovi smrti pa pripade vse premoženje sedanjemu sultanu.

Avstrijski in italijanski minister zunanjih zaved se mislita letošnjo poletje ziti v Ischlu; tam bode sprejel tudi cesar italijan. ministra di San Giuliana v audijenci.

Proporcijske volitve na Francoskem. Po poročilih pariških listov se je izreklo izmed 594 poslancev 271 za proporcijske volitve; drugi so za drugačne spremembe sedanj. volilnega sistema, za katerega se zavzema le 35 poslancev. Poleg volilne reforme se bode nova zbornica zlasti bavila z davčnimi vprašanji.

Dnevna kronika.

Hrvatska delegacija v ogrskem parlamentu.

Kakor smo poročali, se je v zadnji seji minolega zasedanja hrv. sabora v ponedeljek, volila tudi delegacija hrv. sabora za ogrski državni zbor. Ta delegacija šteje 40 članov. Izvoljeni so zvečine pristaši hrv.-srbske koalicije, dalje pa tudi nekateri poslanci, izvoljeni v sabor na podlagi pakta med koalicijo in banom, med temi tudi dva člana hrv. vlade, Chavrak in Amruš. K volitvi delegacije pripomnja »Pokret«, glasilo hrv. napredne ljudske stranke, popolnoma pravilno: »Te volitve ne moremo nikakor odobravati. Predvsem bi se člani vlade ne bi smeli voliti v delegacijo. Parlamentarnost naše vlade je zadostno dokumentirana, če so njeni člani voljeni v hrv. sabor. Položaj hrv. delegacije pa je popolnoma drug. Ona mora biti v prvi vrsti popolnoma neodvisna od eksekutive, ker se jako lahko zgodi, da jo čez noč vrže položaj v opozicijo bodisi samo proti kaki zakonski osnovi, bodisi proti skupni vladi. Kako naj takrat postopajo člani naše vlade?«

Jugoslovanski socialistični kongres v Ameriki se vrši dne 3. in 4. julija v Chicagu. Ustanovila

se bo, »Jugoslovanska socialistična zveza« za Ameriko in razpravljalo se bo o ustanovitvi Zvezine tiskarne.

Zopet obsojeni »antimilitarist«. Češki narodnosocialni urednik Hatina je bil v znanem praškem »antimilitarističnem« procesu obsojen na dve leti ječe. — Pred nastopom kazni je na nekem shodu zopet rabil besede, ki so bile povod novi obtožbi radi protivojaškega hujskanja. Pri obravnavi dne 23. t. m. je bil zopet obsojen na 8 mesecev.

Volitve v Bosni. Pri volitvah v bosanski sabor v II. kuriji dne 23. t. m. so na srbski strani izvoljeni kandidati samostalne stranke, na muslimanski kandidati narodne stranke proti stranki inteligence, pri Hrvatih (katolikih) pa si je osvojila dr. Mandičeva stranka 4. Štadlerjevci pa 1 mandat. Štadler je torej tudi v tej kuriji grdo pogorel. Pri volitvi v I. kuriji dne 25. t. m. so hrvatski uradniki sklenili kompromis in tako sta izvoljena dva kandidata Zajednice dr. Mandić in dr. Cabrajić, od Štadlerjevih kandidatov dr. Jankiewicz in pl. Vancaš. Štadler je dobil torej izmed 16 hrvatskih mandatov samo pet. To je odločna obsodba njegove klerikalne politike. Samoobsebi umevno bo morala tudi vlada s tem dejstvom računati. —

Odlikovanje. Cesar je podelil vseučiliškemu profesorju, dvornemu svetniku dr. Mengerju na Dunaju, znanemu slovečemu učenjaku, ki je pred kratkim slavil svojo sedemdesetletnico, avstrijsko-ogerski častni znak za umetnost in znanost.

Dopisi.

Iz Središča. Šolska veselica. Prav ste imeli, gospod urednik, ko ste trdili nedavno v svojem cenjenem listu, da so šolske veselice v Središču vedno nekaj izbornega in glasno dokazujejo napredek naroda ter marljivost vodstva in učiteljstva. To je pokazala v polni meri tudi šolarska veselica, ki se je vršila na binkoštni ponedeljek. Na sporedu je bilo petje in sicer »Kosova gostija«. Narodna. Zbor s spremljevanjem harmonija, potem »Veseli hribeček«. Venček 3 glasnih napevov znane narodne pesmi »En hribeček bom kupil«. Obe točki je priredil domači nadučitelj g. A. Kosi. Posebno pozornost je vzbudila prva pesem, ker so z njo nastopili najmanjši šolarji, takozvani »prvarji«. Ta pesem je nekaj posebnega, prikupna melodija, šaljivo, pristno narodno besedilo — vse se lepo strinja. Prolog je govorila učenka I. razreda Tončka Kosi, jasno in razločno. Med petjem te pesmi smo opazili marsikatero roso oko starišev, ki so zagledali na odru svojega ljubljence. Veseli hribeček so peli otroci najvišje stopnje. Kaka razlika med glasovi! Prej eno-, sedaj triglasno, prej šibki, nežni, sedaj že bolj razviti, polni glasovi. Zdelo se nam je, kakor pri velikem koncertu, ko za milozvonečim mešanim zborom nastopi krepkejši moški zbor. Petje je spremljal na harmoniju prireditelj pesmi sam g. nadučitelj A. Kosi. Moje mnenje je, da bode zlasti »Kosova gostija« napravila po šolah mnogo efekta, ako jo g. nadučitelj prilično objavi. Po petju sta prišli na vrsto gledališki igri g. učitelja I. Najžerja 1. »Poboljšal se je!« 2. pa »V risu«. Dozdeva se mi, da sta to njegova prvenca, a dozdeva se mi tudi, dasi nisem strokovnjak, da je glede obeh g. avtorju le častitati. Za mladino nimamo mnogo izbire v igrar, a otroci neizmerno radi uprizarjajo razne igrokaze, le vodstva je treba. Obe Najžerjevi igri sta vzgojevalne vsebine, zlasti pa prva kaj lepo pojasnjuje resnico, da Bog prej ali slej kaznuje otroka, ki stika za ptiči, njim gnezdeca razdira in mladiče pokončuje. »V risu« slika g. avtor v šaljivi obliki nespametno vražo, ki se je ohranila tu in tam še do današnjega dne, da namreč hudobec prinese človeku denar, ako se odpravi o polnoči na križpot, ter tam zaznamva krog. Naj g. Najžer igrici priobči, da se tako z njima okoristijo tudi druge šole. Diletanti — učenci — so storili svojo dolžnost, zlasti v prvi igri Tine, v drugi pa Peter. Ta deček (bil je v obeh igrah isti) je kakor prirojen igralka, in prav malo se mu je poznalo, da je učenec ljudske šole. Ponosni smo, da imamo na zavodu tako delavne, pa tudi sposobne učiteljske moči in želimo, da nastopijo s šolsko mladino še večkrat, četudi bode za šolski harmoniji potrební denar bržkone že skoraj nabran.

Slovensko gledališče v Mariboru.

Gostovanje Ljubljancev na našem odru je uspelo v moralnem oziru nad vse sijajno. V soboto 21. maja se je igrala angleška satira: »Sebastijan, veliki knez Georgijski«, ki je bila res vredna, da si jo je človek ogledal. Predstava nam je nudila užitek v polnem obsegu, in najboljši izmed najboljših sta bila g. režiser Nučič kot Jack Brown in Juvanova v ulogi Kitty. — V nedeljo 22. se je predstavljala »Črni madež«, ki je uspel le z izvanredno dobrim igranjem, zakaj burka je drugače dolgočasna in nima, razun par pogreht dovtipov nič posebnega na sebi. Nemške burke so pisane malone vse po enem kopitu in zato so se že preživele, vsaj pri »Črnem madežu« se je to opazalo. Najbolj je ugajal g. Povhe, kot Christian Adam Brinkmeyer, g. Danilo kot baron Gebhard pl. Dühnen, in gdč. Juvanova, Thalerjeva in Bukšekova. 24. maja je bil dramski in operetni večer. Reči moram, da je bil ta večer vrhunec lepega,

kar so nam mogli nuditi naši mili gostje iz bele Ljubljane. Operetni spevokomik g. Povhe je izvajal svoje humoristične solospese zelo izborno. Krasen bariton g. Bukšek in izvrsten, čudovit tenor gdč. Peršljeve je občinstvo očaral. Posebno kar se tiče gdč. Peršljeve, ki si je izbrala Gregorčičevega: »Človeka nikar« in »Zaostali ptič«. Človek ni vedel, ali bi se čudil njenemu glasu, ki je prehajal s tako lahkoto iz nižine v prijetno višino, ali njenemu predavanju in nastopu. Vse je bilo tako krasno, da si je pridobila v hipu srca občinstva. Gdč. Thalerjeva, ljubka znanca na našem odru je izborno podala »Arijo Micaele« in »Mignon«, ter »Arijo paža« iz opere Figarova svatba Krasen je bil duet gdč. Thalerjeve in gdč. Peršljeve.

Quintett iz operete »Ločena žena«, katerega so peli in plesali gdč. Thalerjeva, gg. Povhe, Bukšek, Peček in Molek je bil dober. Istotako duett. Kot 3. del tega večera je bila enodejanka »Brat Sokol«, za katero bi bilo vsekako boljše, če bi je ne bilo na oder. In s tem je povedano dovolj. Mi Mariborčani se bomo pač hvaležno spominjali ljubljanskih gostov, ki so nam dali toliko izbornega duševnega užitka, ali če se bodo oni spominjali z veseljem na nas, o tem žalibog — dvomim. Za ves trud, ki so ga imeli, so želi veliko razočaranje. Igrati pred prazno dvorano, to je bridko za umetnika. Ljubljance so našli hvaležne poslušalce med dijaštvom, nižjimi sloji in nekaj častnimi izjemami iz višjih slojev in ti so jim prirajali tudi navdušene ovacije. A drugi? Kje so bili drugi? Nekateri v cirkusu, drugi na izletu, tretji doma, eh, kaj, saj so bile predstave le v »Nar. domu« ne pa v nemškem gledališču.

Štajerske novice.

Shod v Slovenjgradu se vrši to nedeljo, 29. maja ne ob 11. uri dopoldne kakor smo javili, temveč še le ob 2. uri popoldne v »Narodnem domu«. Postavil se bode napredni kmečki kandidat. Somišljenike iz vseh prizadetih okrajev pozivamo, naj se po možnosti udeleže tega važnega shoda.

Kako se pišejo klerikalna poročila o shodih. V Slovenjgradu se je vršil minulo nedeljo zaupni shod Kmečke zveze, na katerem je bil proglašen g. dr. Verstovšek za klerikalnega državnozb. kandidata. O shodu poročata »Straža« in »Slov. Gosp.« med drugim: »Shod je bil jako dobro obiskan. Vladalo je na njem popolno soglasje, ki ga ni motila piti najmanjša nezadovoljnost. Ko je končno predsednik Schöndorfer vprašal navzoče, ali je kdo proti tej (Verstovškovi) kandidaturi, se ni nihče oglasil...« Menda bode zadostovalo v ilustracijo tega poročila, ako povemo, da se je »shoda« udeležilo 7 duhovnikov in 12 posvetnjakov. Tako se dela »ljudska volja«.

Narodna probuja in »Slovenski Gospodar«. — Ljubljanska »Sloga« je na podlagi verodostojnih izpovedb dokazala, da pri »Slov. Gosp.« ne sprejemajo več dopisov, ki imajo odločno narodno vsebino, pač pa z veliko slastjo ponatiskujejo napade drugih (nemških) listov na slovenske poslance, uradnike in učitelje. — Je sicer že dolgo znana reč, pa nič ne deno, če se našo javnost zopet spomni na njo. — »Sloga« ve tudi poročati, da vsi odločujoči gospodje v Mariboru niso zadovoljni s sedanjo skrajno surovo pisavo »Slov. Gosp.«.

»Minderwertige Nationen«. »Südmark« je prosila zopet v finančnem ministerstvu za dovolitev brezplačne loterije, čije čisti dobiček bi se porabil v germanizacijske svrhe. Finančnemu ministerstvu se je pojasnilo od slovenske strani, kake cilje zasledujejo »dobrodelne« loterije »Südmarkine« — in akt še ni rešen. Vsled tega psuje ogorčeno dunajski vse-nemški dnevnik na »minderwertige Nationen«, ki pa — branijo samo svojo kožo. V ostalem pa se nič ne razburjamo zaradi te nemške psovke: skušnja uči, da imajo Slovenci najmanj desetkrat več soli v glavi ko znano neumni nemški krofači. Kar je pa pametnejših ljudi med spodnještajerskimi, koroškimi in dunajskimi Nemci, so pa vsi rojeni — Slovani.

Jutri (v soboto) zvečer gostujejo ljubljanski igralci v celjskem Narodnem domu. Predstavlja se komedija »Sebastijan«, veliki knez georgijski. Celjani in okolčani, pridite vsi k gledališki predstavi!

Telovska procesija se je izvršila včeraj v Celju ob najlepšem vremenu in veliki udeležbi. Procesijo je vodil opat g. Ogradi; udeležilo se je vse uradništvo, veteranci, srednje- in ljudskošolska mladina. — Popolne se je vršil koncert celjske Narodne godbe na vrtu v »Skalni kleti«; godba je igrala na lok in je z nova dokazala, kako vrlo napreduje pod vodstvom sedanjega kapelnika. Obisk je še bil dosti poveljen.

Zastrupil se je v Celju delavec Malis. Sila in domači prepiri so bili vzrok dejanja. V sredo je umrl na posledicah strupa.

Iz Griž. V neki številki »Straže« iz preteklega tedna je dopis iz Griž, da so »takozvani napredni razgrajči roparsko napadli« nekega mladeniča in da imajo ti razgrajči svoje ponočne shode v šolskem poslopju. Z ozirom na to izjavljam naslednje: 1. V šolskem poslopju ni nikakršnih ponočnih shodov ali shodov sploh, pač pa se vrše po večerih dvakrat na teden pevske vaje. 2. Se ni do zdaj pri nobeni vaji niti zinilo o kaki politiki in še manj hujskalo. Da pa ima petje samo namen blažiti srca, je gospodu dopisniku gotovo znano. 3. Ni bil — kolikor sem mogel izvedeti — pri dotičnem pretepu noben fant, ki zahaja k pevskim vajam, kar je g. dopisnik najbrž tudi vedel. Gospoda dopisnika vabim, da se udeleži sam vsake pevske vaje ali pošlje poštenega zaupnika ter se tako prepriča, da jim je edini namen petje. Vse merodajne činitelje pa prosim, naj vplivajo s šolo vred resno na to, da preneha obžalovanja vredna in nevarna napetost med grižko mladino, ki pa je pevske vaje niso zakrivila. Končno ob enem izjavljam, da nisem v nikakršni zvezi z dopisi iz Griž, ki v zadnjem času razburjajo duhove. — Ludovik Černež, šolski voditelj.

Iz Polzele. Mi pa ostanemo kakor smo bli, ene misli ene krvi — tako je vzkljnil neki kmetovalec na protestnem shodu proti schulvereinski šoli. Renica je, da smo tako kot smo bili, a biti hočemo še boljši. Vedno smo se v narodnem oziru živahno gibali, a sedaj, ko so si izmislili štirje Nemci atentat na našo last, hočemo biti še živější, še čilejše se bomo gibal, da utrdimo narodno zavest in da ucepimo našemu ljudstvu pravo ljubav do svojega materne jezika, do svoje rodne grude. Naša marljiva mladina se že zopet pripravlja za novo prireditev. Prvo nedeljo v juniju uprizori naša mladež — dve — zelo zanimivi in zabavni veseligr. Opozarjamo slavno občinstvo že danes na to! V narodno ogroženih krajih je treba, da dajo zavedni sosedu narodnim bramborcem veselja in poguma za delo s tem, da njih prireditve v obilnem številu posejajo! Torej 5. junija bo pri nas veselica! Več pravočasno.

Iz Dobove. Videli smo tu komet okrog devete ure. Bila je to za nas krasna nebesna prikazen. Bleda, skoro trioglata zvezda se je videla na jugozapadni strani, za njo pa se je vlekel proti koncu se razširjajoči rep, katerega dolžina je bila enaka dolžini celega velikega voza. Videt se je še kot prav medla zvezda do polenajstih.

K železniški nesreči pri Brežicah. Izdihnilo so trije ljudje kot žrtve zaničnosti. Pa ni še zadosti. Sedaj je na vrsti še četrta žrtev, to je žena, ki bi imela zapore pravočasno zapreti. Res je sicer, da je neposredno ona kriva te nesreče, a za veliko večjega krivca smatramo upravo južne železnice, da celo edinega krivca, kajti od nje je odvisno, ali ima vestno izvršujoče osebje ali ne. Prvič ženska že sama ob sebi ni za tako naporno nočno delo. Južna železnica se pač zadovolji z ženskami, ker so cenejše. Drugo moško osebje tudi ni najboljša, saj tudi ne more biti, če se ga nastavlja kot zidarja, ne pa kot izkušnega in izprašanega čuvaja. Sploh je na tej madžarski progi vse spufano. Stroji slabi kakor kavini mlinčki, kar je krivo polževe vožnje do Zagreba. Prosil se je opetovano za zvezo z brzovlakom med Zidanim mostom in Zagrebom, a ni mogoče ugoditi, ker je tir preslab. Tir sam bi še bil, a leži na trhlji podlagi. Poleg omenjene nesreče se zna zgoditi še katera druga, da bo vlak obstal sredi vožnje poti a ne na križišču s cesto. Revez si, če se spozabiš in pogledaš med vožnjo skozi okno. Naenkrat imaš polne oči premoga. Zvečer je sicer lepo videti, kako ta zmaj bruha ogenj, ki leti v iskrah vse naokrog, a ne samo lepo, tudi zelo nevarno. Pred leti se je na ta način vžgalo celo poslopje imovitega kmeta v Rigoncih. Železnica mu je sicer nekaj povrnila, a ob velikih sodnijskih stroških in mnogobrojnih komisijah. Cenilo pa se je vsak ogorek. Nekdaj imovit kmet, je sedaj revež, ki se ne more opomoči. Naposled pa surovost s strani madžarskega vlakovega osebja. Vse to spada indirektno k železniški nesreči v vasi Zakot. Če bo treba, povemo še več!

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gosp. Janko Korže, učitelj v Slov. Gradcu, 9 K, katere so darovali gg.: dr. Bratkovič, Ferdo Kac, Ivan Kac, Janko Korže, Drago Barle, Jak. Blažon, Lovro Vavpot. Hvala srčna!

Iz Slovenjgradca. Umrila je na Telovo zjutraj poštarjeva soproga gospa Alojzija Kastelic, roj. Karmarš, stara 35 let. — Za kancelista k okr. glavarstvu pride narednik Krajnc s kadetnice v Liebenau pri Gradcu.

Iz Središča. Pri občinskih volitvah dne 24. maja so bili izvoljeni v občinski odbor trga Središča sami napredno misleči slovenski moške in sicer gg. Josip Šinko, Jakob Zadravec, Jak. Klemenčič, Ivan Kolaric, Jurij Polanec, Franc Lukačič, Franc Škorjanec, Franc Horvat, Jožef Zidarič, Jakob Jurjašević, Matjaž Kanič in Srečko Horvat. Dosedanji dolgoletni, za trg mnogo zaslužni obč. svetovalec g. I. Kočvar je kandidaturu zaradi bolezni odklonil. Prepričani smo, da bode novi občinski odbor deloval v blagor trga in naroda istotako vneto in uspešno kakor doslej. Središka trška občina ni le ena najbolj slovenskih in narodno najdoslednejših občin na Sp. Štajerskem temveč tudi med najtrdnjšimi oporami naše stranke. Živel novi občinski odbor!

Rogaški okr. šolski svet je sklenil preložiti velike počitnice na ljudskih šolah (izvzemši Rogatec in Rog. Slatino) za čas od 1. septembra do 1. novembra.

Iz Slov. Bistrice. Gostovanje gledališkega ensembela iz Ljubljane se je završilo pri nas v moralnem in gmotnem oziru nepričakovano dobro. Gledališko dvorano v hotelu »Avstrija« je napolnilo mnogo elite pa tudi precej kmečkega ljudstva. Duhovita angleška satira »Sebastijan, veliki knez Georgijski«, ki biča nenaravne razmere v Georgiji, je gledalcem izredno ugajala; osobito nastopi parvenijske rodbine Parker-Jenninsove so vzbujali mnogo pristranskega smehu. Dovršeno je absolvirala svojo nelahko ulogo ga. Bukšekova, ki se zna izvrstno vglobiti v vse položaje. Naravnost fascinal občinstvo pa je s svojo igro režiser g. Nučič, ki je posebil kot Jack Brown naslovno ulogo. Njegova izborna mimika, krasno poentiranje in ležeren nastop mu je hipoma pridobil srca vseh prisotnih. Da so tudi ostali igralci pogodili svojo nalogo kar najbolje, nam ni treba posebej povdarjati. Narodnim rodbinam, ki so radovoljno pripravile dragim gostom prenočišča, bodi izrečena tem potom pristrčna hvala. Pripomniti še moramo, da so bili častno zastopani Črešnjevci, Laporje, Poljčane, Pragersko, Poljskava itd. Predstave se je udeležil tudi major Taler z več častniki tukajšnje garnizije.

V Št. Ilju prirede Nemci v nedeljo, dne 12. junija veliko turnarsko slavnost, katere se nameravajo udeležiti nemška telovadna društva iz cele Dravske doline. Slavnost ima predvsem namen dražiti in izzivati Slovence, zato opozarjamo na njo mariborsko okr. glavarstvo.

Črnila v prid Ciril-Metodovi družbi, čeravno je najboljše kakovosti, naše ljudstvo ne kupuje. In zakaj ne? Ker so naši narodni tugočci v tem oziru premlačni, ter sploh ne mislijo družbi koristiti, čeravno bi imeli pri tem lep dobiček. Raje prodajajo blago istih tvrdk, ki podpirajo s slovensk. denarjem »Südmarmko«. Res sramota za nas Slovence. — Po celem Kranjskem in tudi drugih slovenskih krajih ne najdemo trgovca, ki bi prodajal društveno črnilo. Skrajni čas je torej, da ima vsak naroden trgovec to črnilo v zalogi. Slavno občinstvo pa opozarjamo, naj povsod zahteva le Ciril-Metodovo črnilo, drugo pa naj zavrne. Na ta način bodo tudi trgovci primorani si isto naročiti. V vzgled nam služi »Südmarmko«, ki je pred 3 meseci založila svoje črnilo in ima že danes od tega prav lep dobiček. Kaj pa Ciril-Metodova družba? Torej slov. trgovci in slavno občinstvo nekaj več pozornosti do naše šolske družbe!

Iz Maribora. Neki nemčurski smrkolini so odtrgali na trgovini V. Weikla napisno tablo ter jo odnesli. Sovraštvo proti Slovencem je vedno hujše. Pa tudi ni čudo! Saj slovensko občinstvo še vedno rado zahaja v trgovine naših nasprotnikov, slovenskih trgovcev pa se izogiblje.

Kaj pa to pomeni? Iz Maribora: Mnogo letošnjih gg. slov. abiturientov si je pokupilo salonsko obležko pri — nemških trgovcih. Značilno dovolj, mladi gospodje!

Iz Studenc pri Mariboru. Naš župan Schmuken-schlag ima vso svojo skrb in misli pri »Südmarmki« in »Schulvereinu«, za to so mu občinske koristi deveta briga. K oddaji občinskega lova ga niti bilo ni in prej do 300 K drag lov, se je sedaj dal v nakup za 40 K. To je naravnost škandal in mi občani grajamo tako postopanje svojega župana. Če mu ni mar skrb za občino, naj odloži mesto župana. Kdor nam dela škodo in ne zna gospodariti z občinskim premoženjem, tega ne maramo.

Izpit za diplomiranega izvedenca živil je napravil z dobrim uspehom v Gradcu g. inženir kemik Henrik Mohorčič, starešina akad. tehn. društva »Triglav«. Iskrene čestitke!

P. n. poverjenikom in članom »Matice Slovenske«. Po § 3. društvenih pravil je članarino plačati v prvi polovici vsakega leta, a doslej je plačalo le 26 poverjenikov. Letos izide »Letopis« z imenikom ter pojde v tisk s 1. julijem. Kdor bo plačal pozneje, ne more več priti v imenik. Če plačujejo ljubljanski člani že za bodoče leto, ko prejmo knjige za prejšnje, in če se Mohorjani drže roka, se ga bodo morali držati tudi Matičarji.

»Prva češka na življenje« v Trstu je zopet naročila pri odseku za vseslovanski listek v akad. društvu »Sava« na Dunaju 200 legitimacijskih listkov in plačala v prid naši prepotrebni Ciril-Metodovi družbi za vsak listek po eno krono, tako da ima družba korist od vsake izdane zavarovalne police. Priporočamo najtopleje »Prvo češko na življenje« in opozarjamo še prav posebno na njena zavarovanja, sklenjena za Ciril-Metodovo družbo, ki imajo namen zagotoviti kmalu naši šolski družbi — milijonsko glavnico.

Drobne novice. Obstreli se je v Radgoni minolo nedeljo po noči sedlarski pomočnik Eisenbichler. — Kroglija je šla skozi pljuča, vendar se bo najbrže posrečilo ohraniti Eisenbichlerja pri življenju. Vzrok temu činu je bilo to, da se je Eisenbichlerja oviralo pri neki ženitvi. — V Mariboru je prodal neki Dusel iz Gradca na Tržaški cesti kolo za 62 kron. Kupcu se je zdela stvar sumljiva in je prodajalca izročil policiji. Izkazalo se je, da je bilo kolo ukradeno. — V Kamenščaku pri Ljutomeru je zgorela hiša krojača Dolamiča. Žena je hotela še v zadnjem hipu nekaj rešiti; vsula se je pa na njo goreča streha in je dobila težke opekline. — Porotne obravnave v Maribo-

ru se prično dne 13. junija. — Posestnik Satler iz Polenščaka je peljal minuli ponedeljek iz Haloz vino. Pri tem se je zvrnil nanj poln polovnjak in ga je tako zmečkal, da je bil pri priči mrtev. — Toča je napravila precej škode tudi po vinogradih v ljutomerski okolici.

Volitve v lenarški okrajni zastop. Volitve v lenarški okrajni zastop se vrše v naslednjem redu: 1. Za skupino veleposeststva v četrtek, dne 16. junija ob 10. uri dopoldne v prostorih okr. zastopa pri Sv. Lenartu. 2. Za skupino trgov v petek, dne 17. junija ob 10. uri dopoldne v obč. pisarnama pri Sv. Trojici in Sv. Lenartu v Slov. gor. 3. Za skupino kmečkih občin v soboto, dne 18. junija ob 10. uri dopoldne v prostorih okr. zastopa pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Veleposestvo voli 8 članov, trg Sv. Lenart 11, trg Sv. Trojica 3 člane in kmečke občine 12 članov. Upati je, da ostane lenarški okr. zastop tudi za nadalje v slovenskih rokah.

Otvoritev vrta v mariborskem »Narodnem domu« se vrši dne 2. junija zvečer pod pokroviteljstvom kluba »Narodni pipec«. Na vspeodu je tamburaški koncert, petje pevskega zbora in solistov, streljanje na dobitke, licitacija torte, katero speče »pipčar« Ilih, zlet na zrakoplovu Zepelin IX. in druga zabava. Vstopnina za osebo 20, za rodbine 30 in za »pipčarje« s klubovim znakom 10 vinarjev.

Srečno pot! Znani oskrbnik Flucher je dobil mesto vodje v tovarni za konzerve »Styria« v Liebenau-u pri Gradcu. Ormoški heilovci so mu priredili odhodnico, na kateri so povdarjali njegove zasluge za okoliško nemškutarijo in mu želeli srečno pot. Se tudi mi pridružimo!

Druge slov. dežele.

Vojska med duhovniki se je začela v Trstu in prav jasno osvetljuje cerkvene razmere. Kanonik in župnik pri Sv. Justu v Trstu je izdal posebno okrožnico kot obtožnico proti škofiškemu kancelarju kanoniku dr. Mecchii. V tej okrožnici slika slednjega kot nasilnega, brezobzirnega tirana duhovščine, kot spletkarja in vzgojitelja denuncijantov med duhovščino, kot človeka, ki se ga vsled njegove nasilnosti ne more več imenovati kristjana. Navaja mnogo slučajev dr. Mecchijevega tiranstva in njegove maščevalnosti. Lepa slika! Gospodje so seveda radi tega kar iz sebe in tržaški klerikalni »L' Amico« (glasilo dr. Macchie!) bridko tarna in joka, zakaj se to razpravlja v javnosti. Grozi kanoniku Buttignoniju s cerkvenimi disciplinarnimi kaznimi, imenuje ga modernista, ne izpodbije pa niti ene njegove trditve.

Narodni sporazum v Istri. Včeraj se je vršilo v Poreču posvetovanje istrske kompromisne komisije, sestojee iz nekaterih hrvatskih in laških poslancev, zaradi naroduenga sporazuma.

Francosko sleparsko nuno sestro Candido zagovarja ljubljanski »Slovenec«. Kako bi pa mogel drugače delati list, ki si je naprtil že toliko bremen klerikalnih lumparij in sleparij.

Društvene vesti.

Klub slovenskih tehnikov v Pragi naznanja, da se vrši klubova seja v petek ob pol 8. uri v Ketnerjevi restavraciji na Kr. Vinogradih. Predava tov. M. Dolinar: »O neizrabljevanih prirodnih silah«. Gostje dobrodošli! Obenem se klub javno zahvaljuje »Ptajski posojilnici v Ptaju« in »Kmetiski posojilnici za ljubljansko okolico v Ljubljani«, ki ste poslali klubu velikodušne podpore vsaka po 50 K.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

FINANČNE TEŽKOČE NA ČESKEM. Praga, 27. maja. Deželni obdor je sklenil na predlog odbornika Schönborna, da naznani raznatelstvu držav. železnic, da deželni odbor češki ne more plačati garancij za pol milijona kron, katere je prevzel za obratne primanjkljaje

PRORAČUNSKI PROVIZORIJ Dunaj, 27. maja. Na pogovoru, katerega je imel min. pred. Bienenrth z vodji češ. Nemcev, je ta omenil počasno napredovanje dela v proračunskem odseku in dostavil, da bode najbrže treba predložiti parlamentu predlogo za proračunski provizorij.

SVEHLA O POLOŽAJU. Praga, 27. maja. Vodja čeških agrarcev in predsednik izvrševalnega odbora češke agrarne stranke, posl. Švehla je govoril včeraj v svojem volilnem okr. o političnem položaju in izjavil, da so češki agrarci

prej ko slej pripravljeni za pogajanja z Nemci — a ta pogajanja se morajo vršiti edinole v češkem dež. zboru. O jezikovnih konferencah, katere pripravlja min. pred. Bienerth, ni ničesar omenil.

PODMORSKI ČOLN UTONIL.

Calais, 27. maja. Neki poštni parobrod je povozil francoski podmorski čoln »Pluviose«. — Čoln je utonil.

Calais, 27. maja. Več pomožnih ladij in dve torpedovki ste odpluli na mesto nesreče.

Calais, 27. maja. Po uradnem poročilu so bili na čolnu 3 častniki in 22 mož.

Calais, 27. maja. Vse poskuse za rešitev so opustili. Moštvo in častniki »Pluviose« so zgubljeni.

Calais, 27. maja. K nezgodi podmorskega čolna »Pluviose« še poročajo: Nesreča se je zgodila ravno v trenutku, ko je hotela »Pluviose« pluti pod parnikom »Pas de Calais«, da bi ga prehitela. »Pluviose« je obsegala 450 ton in so jo spustili v morje l. 1907.

KREČANSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 27. maja. Po neki informaciji iz krogov pri Visoki p. n. krečanske obrambne velesile ugodno sprejele zadnjo turško noto o Kreti. Del turškega časopisja se odločno upira temu, da bi bil imenovan za turškega nadkomisarja na Kreti Zaimis, češ, da bi bila to le polovičarska odredba.

O NADPOROČNIKU HOFRICHTERJU.

Dunaj, 27. maja. Vojaško sodišče, pred katerim je Hofrichterjeva zadeva, včeraj ni zasedalo.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vljudo vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo zopet ponovijo.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:

celoletno	K 25.—
polletno	12'50
četrtletno	6'30
mesečno	2'10

Za Nemčijo:

celoletno	K 28.—
---------------------	--------

Za vse druge dežele K 30.—.

Naročnina se pošilja naprej.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Književnost.

Pravnikova zbirka avstrijskih zakonov. Koncem tega meseca izide že napovedani VI. zvezek Pravnikove zbirke avstrijskih zakonov, ki ga je uredil dr. E. Volčič v Novem mestu. Ta zvezek obsega predpise o zapuščinah in njih davščinah, o notarstvu in o položbah (depozitih), ima 710 strani in velja v platno vezan 7 K. Ob enem izidejo posebni odtisi iz te knjige „Pristojbine o zapuščinah“, cena 1 K 20 v in „Sodni depoziti“, cena 1 K 80 v. Vse te knjige se dobe po knjigarnah in pri dr. Volčiču.

Po svetu.

Strašne muhe so svetovno znane golubačke muhe iz srbskega Podonavja. V velikanskih trumah so te dni zopet preletele na ogrsko stran, ter opikale pastirja in 24 glavo govejo čredo na paši. Pastir je kmalu umrl, a tudi vsa čreda je poginila.

Sneg in vročina v Ameriki. Iz New-Jorka se javlja, da vlada v zapadnih državah silen snežni

metej, dočim je na iztokn tako vroče, da ste umrli v Novem Jorku dve osebi za solnčarico.

Zgorela je tvornica za krmila v Holešovicah na Češkem. Škoda znaša nad eden milijon kron. Človeških žrtev ni.

Bančni ravnatelj — tat. V Helsingforsu na Finskem je šef Nordiskabanke poneveril 120.000 finskih mark.

Grozeča nesreča na Donavi. Iz Dunaja so izleteli v nedeljo srebrarji s svojimi ženami na ladji „Zrinyi“ v Altenburg. Pri tem bi se bila kmalu dogodila nesreča, ker je začela voda vreti v strojni del ladje. Posadka je le težko vzdržala mir in sreča je bila, da je potolažila vseh 630 potnikov, kajti vsak nered in nepokorščina bi bila zakrivila še večjo nezgodo.

Proti škofu. Prebivalstvo v Millitellu na Siciliji je nagnalo svojega škofa od slovesne službe božje iz cerkve in ga zasledovalo do njegove palače. Pravijo, da je vzel iz cerkve prastare relikvije in poneveril cerkveni denar.

Nevihita na Tirolskem. Zadnji vihar in dež je napravil tudi na Tirolskem ogromno škodo. V Telfsu je na primer razkilo šolsko poslopje, pri Schöneresu je razdrlo železnico in večkrat je ceste tako razdrapalo, da je obstal promet.

Genialen slepar. V Budimpešti se je ustrelil odvetniški kandidat Zoltan Sadorsky, ker je bil obtožen, da je ponaredil 34 menic in z njimi ogoljufal razne ljudi za 30.000 kron. Z denarjem je poravnal dolgove, ki jih je napravil pri stariših svoje neveste na račun njene dote.

Solna kislina v mašnem vinu. V Münchenu je bil obsojen 14 letni Jožef Berchtold in 15 letni Ksaver Herrmann, ki sta oba gojenca poboljševalnega zavoda, prvi na 7 let in drugi na 3 leta težke ječe, ker sta namešala zavodovemu duhovniku solne kisline v mašno vino. Na srečo je duhovnik še strup pravi čas okusil in ni izpil vina.

50.000.000 kron je zapustil ameriški čudak Isaak Wyman princetonskemu vsenčilišču. Wyman se že par desetletij ni več družil s svetom, sedaj pa je vse svoje premoženje zapustil univerzi, ki je bila ustanovljena leta 1746. v malem ameriškem mestu Princetonn.

Nesreča z avtomobilom. V Grünwaldu pri Berolinu se je zaletel avtomobilski omuibns v drevo ob cesti s tako silo, da ga je razneslo. Vseh dvanajst potnikov je ranjenih in sicer dva zelo težko.

Groß Zeppelin se pripelje 10. junija s svojo zračno ladjo na Dunaj.

Obsojeni atentator. Jelea, ki je lani decembra izvršil atentat na rumunskega min. predsednika Bratianu, je obsojen na 20 let ječe.

Roosevelt je bil včeraj na univerzi v Cambridgu promoviran častnim doktorjem.

Strašen dogodek se je pripetil včeraj v rodbini ravnatelja tovarne v Boskovic, Frica Schimeka v Brnu. Nadporočnik Rädhammer, ki je bil tam na obisku, je pred Schimekovo ženo demonstriral browning-pištoplo. Ker je mislil, da ni nabita, je v šali pomeril na ženo in sprožil. Gospa se je s krikom zvrnila težko ranjena. Nadporočnik je pa šel v svojo sobo in se ustrelil v glavo. Bil je takoj mrtev.

Nahrbtnike (Rucksäcke)

dekoriacije za sobe z lepimi celjskimi in umetnimi slikami, torbice za trg se dobijo pri tvrdki

Goričar & Leskovšek v Celju

zastopstvo in glavna zaloga pravih zlatih peresnikov (Goldfüllfederhalter) po raznih cenah.

177 88-25

Skrivnostno zastrupljenje. Železniškega sprevodnika J. P. iz Zagreba so našli v vlaku, ki vozi med Zagrebom in Budimpešto, mrtvega; poleg njega je bila košarica z jedil, katero je vedno jemal z doma s seboj. Dognalo se je, da so bila jedila zastrupljena. Stvar se zasleduje.

Zavarovalnica „Hercules“. Vest, da bi bile zavarovalni zadrugi „Hercules“ na Reki zaplenjene knjige in da bi bilo zabranjeno njeno delovanje je n resnična.

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Priporoča se za mnogobrojna naročila. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Viktor Bevc, Celje

Mladenič

star 21 let želi vstopiti v službo z lažjim delom. Naslov pove upravništvo „Narodnega Dnevnika“. 329 4-8

330 3-3

Iščejo se marljivi

zidarji

za trajno delo. Vstop takoj. Oglasiti se morajo pri J. Jurkoviču, stavbenemu podjetniku, Št. Jur ob juž. žel.

Sukna

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

Vzorec franko. 96

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrežajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta šte. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

